

Posudek bakalářské práce (z pohledu oponenta)

téma: **Problematika inkluze na základních školách**

autor: **Michaela Machovcová**

vedoucí: **Mgr. Tomáš Retka**

Předložená bakalářská práce je zaměřena na inkluzi žáků se SVP. Téma si tak studentka vybrala aktuální a potřebné. Klade si relevantní výzkumné otázky. Na konkrétních příkladech v nejmenované škole zjišťuje, jak nová legislativa ovlivnila tento proces. Studentka zde zaznamenala několik příkladů, na které se snaží dívat z více perspektiv: část z nich je nahlížen z pohledu učitelek, asistentek pedagoga, maminek začleněného žáka a maminek tzv. intaktního žáka. Je ovšem pravda, že ne u všech případů bylo možné získat pohled všech takto zúčastněných osob.

Krom popisu legislativy (novely zákona z roku 2014), kterému je věnován – řekla bych zbytečně velký prostor (10,5 stran – s. 33-43 – většina této kapitoly mohla být v příloze, s většinou bodů studentka v práci nepracuje) a krom rozsáhlého popisu výchovně-vzdělávacích poradenských služeb v ČR (s nimiž prakticky do styku nepřišla a ani nevysvětlila, zda s některými z nich je ve styku sledovaná škola, rodiče, žáci, tedy nevidím důvod, proč jsou jim věnovány 3 strany) je vlastní výzkum ukotven z mého pohledu celkem vhodně prostřednictvím pojmů integrace, inkluze, socializace, diskriminace, marginalita. Vedle toho na samotnou inkluzi nahlíží studentka jako na rituál a pracuje s pojmem liminalita.

Zarážející mi připadá, že studentka bez problémů přistupuje na škatulkování dětí – pojmy žáci s postižením (popř. s SVP) a intaktní žáci používá a přijímá, aniž by se vůči nim vymezila (kde je jasná dělící čára mezi těmito dětmi?). Stejně tak mne překvapilo, že mezi výsledky svého výzkumu zahrnuje dva velmi nejasné případy – žáka ze třetí třídy a bývalého žáka z páté třídy. U prvního má k dispozici pouze výpověď maminky, při tom se dozvídáme, že tato maminka má problém s paní učitelkou a jak učitelka, tak i asistentka odmítají svou účast ve výzkumu. U druhého, který měl problémy s agresivním chováním a musel ze školy odejít, má pouze hodnocení učitelky, asistentky a rodiče jeho spolužačky (kteří svorně odsuzují jednání rodičů). V obou případech shledávám seznámení se studentky s případy za natolik nekomplexní, že je vůbec otázkou, zda je možné na jejich základě činit jakékoliv závěry. Můžeme se například domnívat, že medikace páťáka byla natolik problematická, mohla vyvolávat vedlejší účinky, které rodiče nemohli akceptovat, a proto byl žák bez medikace (za což byli rodiče školou obviněni a škola dokonce případ nechala prošetřit Českou školní inspekcí).

Práce je také zatížena drobnými nesrovnalostmi: autorka odkazuje na Vítková 2013 – pod písmenem „V“ je v literatuře pouze Vágnerová. Vítková 2013 však v seznamu literatury nechybí, jen je třeba ji hledat pod písmenem „B“ (jako Bartoňová, Opatřilová, Vítková 2013). Stejný problém má čtenář s odkazem Hadj-Mousová 1992, kterou nenalezne pod „H“, ale pod „V“ (jako Vágnerová, Hadj-Mousová, Štech 1992).

Dalších nesrovnalostí, či přímo zmatení čtenáře, se studentka dopouští v označení svých informantů a v práci s jejich výroky. Uvedu zde dva příklady:

1. nejprve na s. 26 jen předkládá části výpovědí tří maminek, aniž by vysvětlila, o koho jde (to si čtenář buď vyhledá dopředu – např. v příloze na s. 68, nebo si počká až na s. 45, kde se o zjištěných případech inkluze v konkrétní škole dozví více, až na to, že...);

